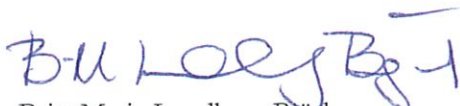

Mottagande av flyktingar i Tyresö

Förslag till beslut

1. Godkänna förvaltningens utredning om flyktingmottagning

Britt-Marie Lundberg Björk
Förvaltningschef

Nils Kabner
Utredare

Ärendebeskrivning

Vid Gymnasie- och arbetsmarknadsnämndens sammanträde 2014-01-30 har förvaltningen givits uppdraget att redogöra för mottagande av flyktingar i Tyresö. Förvaltningen fick även i uppdrag att lista förslag på åtgärder för att möjliggöra ökat flyktingmottagande.

Kommunens organisation

Flyktingmottagningen i Tyresö kommun är organisatoriskt förlagt till invandrarenheten vilken är en del av arbetscentrum. Vid Invandrarenheten arbetar en flyktingsamordnare, en socialsekreterare och arbetet leds av chefen för arbetscentrum.

Målet för verksamheten är att verka för att flyktingar i Tyresö kommun snarast efter bosättning ska kunna försörja sig själv och sin familj samt att de aktivt deltar i samhällslivet.

- Enheten informerar och vägleder flyktingarna om det svenska samhällets formella och informella regler
- Genom att ta till vara flyktingarnas resurser, är målet att de genom arbete eller studier bli ekonomiskt oberoende
- Flyktingarna skall efter heltidsintroduktionen, med svenskstudier och praktik, ha förutsättningar för ett självständigt liv i samhället.
- Genom att sprida kunskap om flyktingmottagandet vill invandrarenheten skapa kontakt mellan flyktingar och andra kommuninvånare.

Kontakter mellan flyktingar och andra kommuninvånare skapas genom naturliga mötesplatser, vid ex. arbetscentrum och sfi samt när flyktingar är ute på praktik och får samhällsinformation.

Innan 2010 arbetade invandrarenheten i Tyresö med att hjälpa nyanlända till sysselsättning. I och med etableringsreformens införande den 1 december 2010 övertog Arbetsförmedlingen det samordnade ansvaret för nyanlända från kommunerna. Etableringsreformen syftade till att påskynda och underlätta nyanländas etablering på arbetsmarknaden i Sverige.¹

Socialförvaltningen i Tyresö är ansvariga för arbetet med ensamkommande flyktingbarn. Socialnämnden beslutade 2012 att teckna avtal med

¹ www.migrationsinfo.se/arbetsmarknad/etableringsreformen/. Migrationsverket har efter etableringsreformen kvar ansvaret för anvisning till bosättning för kvotflyktingar samt för nyanlända som omfattas av etableringslagen men som inte har rätt till en etableringsplan.

Migrationsverket om att ensamkommande asylsökande barn i Tyresö kommun utökas från tre till sju platser under 2013.²

Flyktingmottagande i Tyresö kommun

I februari 2013 tecknade utvecklingsförvaltningen en överenskommelse med Länsstyrelsen gällande mottagande och bosättning av nyanlända invandrare. Avtalet är tudelat och gäller från och med 2013-01-01 och tillsvidare.

- 1.) Tyresö kommun har åtagit sig att årligen ta emot 7–30 nyanlända genom att de *anvisas plats* för bosättning i kommunen via Arbetsförmedlingens bosättningsenhet i Norrköping.
- 2.) I överenskommelsen framgår också att det beräknade planeringstalet för *egenbosatta* i Tyresö kommun är 40-50 nyanlända.

Med mottagande genom anvisning avses ett mottagande av nyanlända som föregås av att Tyresö kommun gör bostäder i kommunen tillgängliga för Arbetsförmedlingen och/eller Migrationsverket som därefter anvisar nyanlända till kommunen. Med egenbosatt avses nyanländ person som efter att uppehållstillstånd beviljats ordnar sitt boende på egen hand, oavsett personens boendeform under asyltiden.³ Det är Länsstyrelsen som gör en uppskattning av hur många nyanlända som troligen kommer att bosätta sig på egen hand i Tyresö. Länsstyrelsens uppskattning baseras på kommunens sammansättning och på tidigare siffror.

År 2013 tog Tyresö kommun totalt emot 55 nyanlända, varav 8 nyanlända kom till Tyresö genom att de anvisats plats för bosättning. I tabell 1 redovisas överenskommelse om flyktingmottagande i Stockholms län. Om vi tittat på överenskommelsen för Tyresös del framgår det att det totala antalet platser uppgår till 80. Viktigt att notera är att platserna är angivna som en intervall och anger det högre antalet platser (80). Dessutom är platserna en kombination av nyanlända som anvisats plats (7-30) och egenbosatta nyanlända (40-50). Men Tyresö kommun har alltså förbundit sig att årligen ta emot 7-30 nyanlända flyktingar.

² Ett ensamkommande barn är en person under 18 år som vid ankomsten till Sverige är skild från sina föräldrar och saknar annan ställföreträdare.

³ Se bilaga för utförligare beskrivning av *mottagande genom anvisning* och *bosättning på egen hand*.

I tabell 1 framgår det också att det totala antalet mottagna flyktingar t.o.m. december 2013 är 49 personer. Den uppgiften stämmer dessvärre inte utan Tyresö kommun mottog 55 flyktingar 2013. Anledningen till den felaktiga uppgiften kan vara fel i hanteringen vid uppgiftsöverföring mellan Tyresö kommun och Migrationsverket.

Tabell 1. Sammanställning av överenskommelse med kommuner i Stockholms län 2013.

Stockholms län	Invånarantal 1 nov 2013 (uppd. SCB 131211)	Antal platser	Mottagna t.o.m. december 2013
Botkyrka	87 357	262	385
Danderyd	32 185	25	16
Ekerö	26 309	20	18
Haninge	80 804	155	150
Huddinge	102 276	270	169
Järfälla	69 035	240	335
Lidingö	45 104	40	43
Nacka	94 358	122	67
Norrtälje	56 796	135	51
Nykvarn	9 512	25	4
Nynäshamn	26 743	75	37
Salem	15 987	45	21
Sigtuna	43 218	90	117
Sollentuna	68 006	122	144
Solna	72 813		86
Stockholm	896 439	3 713	1 906
Sundbyberg	42 338	202	218
Södertälje	90 775		1 096
Tyresö	44 095	80	49
Täby	66 268	30	21
Upplands-Bro	24 595	85	67
Upplands Väsby	41 386	135	72
Vallentuna	31 531	75	20
Vaxholm	11 178	15	1
Värmdö	39 727	30	25
Österåker	40 417	30	27
Totalt	2 159 252	6 021	5 145

Kommentar: Uppgifterna är hämtade från Migrationsverket "Överenskommelse om flyktingmottagande och mottagna 2012, 2013 och 2014." För överenskommelser med intervall, anges normalt det högre antalet platser. Kursivt anges antalet i de kommuner som hade överenskommelse om att ta emot en procentuell andel i förhållande till prognosen.

Förutom överenskommelsen med Länsstyrelsen angående flyktingmottagning har Tyresö kommun inte ingått något annat avtal med någon myndighet eller annan kommun som är nu gällande.

Innan den nu gällande överenskommelsen om flyktingmottagning med Länsstyrelsen tecknade Tyresö kommun ett avtal med Integrationsverket år 1998. I överenskommelsen framgick det att Tyresö kommun ska planera för mottagande av ca 30 flyktingar.

I tabell 2 redovisas en sammanställning av flyktingmottagande i Tyresö kommun för åren 2008-2013. Under perioden har antalet nyanlända varierat från år till år men var som lägst 2012. År 2012 kan vi också notera att statsbidraget för flyktingmottagande minskade avsevärt jämfört med föregående år. Det beror dels på att det var relativt få nyanlända som kom till Tyresö det aktuella året, dels att Arbetsförmedlingen fr.o.m. 2011 övertog ansvaret för försörjning. Det var även flera personer enligt den gamla reformen som började arbeta eller studera.

Tabell 2. Statistik sammanställning av flyktingmottagande i Tyresö kommun

År	Antal nyanlända	Försörjningsstöd	Kostnad SFI	Ersättning till biblioteket för inköp av litteratur på olika språk	Ekonomisk ersättning från Migrationsverket
2008	22	1 450 000	400 000	50 000	3 370 000
2009	35	1 466 000	400 000	50 000	4 489 000
2010	18	1 600 000	400 000	50 000	5 755 924
2011	30	1 197 000	400 000	50 000	3 502 710
2012	15	185 000	400 000	50 000	1 770 000
2013	55	201 000	400 000	-	2 784 000

Kommentar: Den ekonomiska ersättningen från Migrationsverket avser ersättning till Tyresö kommun.

Förslag för ett ökat flyktingmottagande

För att Tyresö kommun ska ha möjlighet att öka flyktingmottagandet behöver fler bostäder förmedlas. År 2013 då 8 nyanlända fick bostad i Tyresö kommun, via anvisade platser, förmedlades två lägenheter. För att kunna ta emot fler nyanlända skulle Tyresö kommun årligen behöva 3-4 lägenheter. Tyresö

kommun har tidigare haft avtal om lägenheter med fastighetsföretaget Akelius och Tyresö bostäder. I dagsläget finns inget avtal med företagen, men personalen vid invandrarenheten arbetar ändå aktivt för att kommunen ska kunna förmedla lägenheter till nyanlända via Akelius eller Tyresö bostäder. För åren 2011-2013 har sammanlagt 9 lägenheter förmedlats (2011: 4st, 2012: 3st, 2013: 2st). Förmedling av lägenheter skulle underlättas om Tyresö kommun ingick avtal om lägenheter med fastighetsföretag i kommunen.

En annan möjlighet för att Tyresö kommun i framtiden ska kunna förmedla fler lägenheter kan vara enligt en modell som Lidingö stad arbetar efter. När nybyggnation planeras ställer Lidingö stad villkor redan vid anbudsförfarandet om att en viss procent av de byggda lägenheterna ska "öronmärkas" till nyanlända. Det finns inget beslut om en fastslagen procentsats som öronmärks utan det är snarare en ambition från stadens sida. Däremot väljer Lidingö stad ingen byggherre som inte är villig att gå med på att en viss andel lägenheter tilldelas nyanlända. Mellan 5-10 % av de nybyggda lägenheterna i Lidingö har blivit tilldelade nyanlända. Som exempel kan nämnas ett projekt som omfattade 49 lägenheter och färdigställdes 2013. Av dessa förmedlades 6 lägenheter till nyanlända (12 %). En annan aspekt med att bo i en nybyggd lägenhet är att det oftast medför högre boendekostnader, något som kan vara svårt att finansiera själva för nyanlända. Men i korrespondens med handläggare från Lidingö framgick att trots de högre boendekostnaderna har det bara varit ett förekommande fall där man inte lyckats betala boendekostnaden på egen hand och där kommunen har stöttat med ekonomiskt bidrag.

De finns olika ersättningar nyanlända flyktingar kan ansöka om:

- Etableringsersättning
- Bostadsbidrag
- Hemutrustningslån

Barnfamiljer kan även ansöka om:

- Föräldrapenning
- Barnbidrag
- Flerbarnstillägg
- Barnstillägg

Krav på gymnasiet för att ta emot ankommande elever

Ökningen av antalet nyanlända under 2013 har inneburit vissa löpande förändringar. Tjänster och schema har fått anpassats under pågående termin. Skolans resurser har omfördelats och nyanställning av lärare har skett. Det som kan vara framtida utmaningar för gymnasiet vad gäller planering, organisering och rekrytering av behöriga lärare är att det kan vara svårt att dimensionera när skolan inte har vetskap om hur många elever som kan tänkas komma samt deras erfarenhet av skola.

Bilaga 1.

Med **mottagande genom anvisning** avses ett mottagande av nyanlända som föregås av att kommunen gör bostäder i kommunen tillgängliga för Arbetsförmedlingen och/eller Migrationsverket som därefter anvisar nyanlända till kommunen. För att anvisningen ska kategoriseras som sådan, krävs att de nyanlända personer som anvisas, flyttar till kommunen.

Detta inkluderar:

- Nyanlända personer som bor i anläggningsboende och anvisas kommun via Arbetsförmedlingen
- Nyanländ person som inom 6 månader från beviljat uppehållstillstånd begär hjälp med bosättning och anvisas kommun via Arbetsförmedlingen
- Kvotflykting som anvisas kommun via Migrationsverket
- Gymnasiestuderande i anläggningsboende som anvisas via Migrationsverket

Med **bosättning på egen hand** avses:

- Nyanländ person som efter att uppehållstillstånd beviljats ordnar sitt boende på egen hand, oavsett personens boendeform under asyltiden
- Anknytning enligt 2 § andra stycket, Etableringslagen (2010:197) som kommer till person som är bosatt i kommunen
- Ensamkommande barn som anvisats plats i en kommun under asyltiden enligt särskild överenskommelse, och som sedan fått uppehållstillstånd.